

Богдан КРИВОЛАПОВ

РОЛЬ НАУКИ У ФОРМУВАННІ ФАХІВЦІВ НОВОЇ ФОРМАЦІЇ У МИСТЕЦЬКИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Наука і освіта в нових умовах розвитку суспільства мають бути пріоритетом у нашій державі. Прискорення соціально-економічного прогресу і досягнення на цій основі нової, якіснішої системи підготовки спеціалістів, поглиблення виховної роботи з молоддю, глибоке володіння творчими спеціальностями допоможуть справі формування гармонійного середовища життя людей. Формування особистості, що втілює духовне багатство, моральну чистоту і фізичну довершеність, тісно пов'язане з тим, в якому оточенні відбувається її виховання. У створенні такого середовища мають перш за все взяти участь діячі мистецтва.

Підготовка фахівців, зобов'язаних створити таке середовище у наш час, є важливим загальнодержавним завданням. Гуманітарні і культурно-мистецькі навчальні заклади мають бути в центрі вирішення цих важливих питань. У таких навчальних закладах, де створені факультети архітектури, дизайну, образотворчого мистецтва, прикладних мистецтв, слід сформувати якнайсприятливіші умови для підготовки спеціалістів, здатних створювати гармонійне оточення.

Ці проблеми мають стати пріоритетним напрямом у діяльності держави для підготовки перш за все відповідного корпусу педагогів вищої кваліфікації (кандидатів і докторів наук), активізації і підняття престижу вишівської науки, яка повинна перетворитися на центр розробки нових напрямів у навчальному процесі. Усі ці заходи потребують створення неабиякої матеріальної бази.

У наш час ще несповна використовуються такі спеціалісти, як ландшафтні архітектори, дизайнери промислового напрямку, архітектори-художники, конструктори-дизайнери та інші, котрі займаються розробкою проблем естетизації середовища.

Однією з важливих причин є майже повна відсутність закладів і довгострокової державної програми розвитку мистецтва дизайну, ландшафтного середовища, зовнішнього вигляду міст і сіл держави, яка б відповідала сучасним вимогам нового покоління. Постає багато питань і перед навчальними закладами, що готують таких фахівців.

Враховуючи проблеми державної ваги з удосконалення нашої освіти, всі вищі навчальні заклади переходять на підготовку спеціалістів за системою так званого «Болонського процесу». З цієї нагоди навчальні заклади мають внести відповідні корективи в програму навчання спеціалістів — готувати навчальні методичні матеріали, підручники.

Вища школа повинна постійно підвищувати вимоги до своїх вихованців. Фундаментальне знання основ професії має бути основою навчального процесу. Настає час, коли навчальні заклади повинні готувати і доводити до кожного студента програму навчання на весь період з чіткою шкалою рівня засвоєння матеріалу та вимог до фахового рівня педагогів з кожної спеціальності, оскільки болонська система висуває значні вимоги до самостійного опанування студентами майбутньої професії.

Що ж до виховання художніх професій, то це мають бути:

- основні закономірності розвитку мистецтва;
- знання законів пропорцій, перспективи;
- уміння достатньо вправно володіти художньою грамотою, малюнком та основами композиції;
- уміння використовувати новітні досягнення цифрової та лазерної техніки.

Особливо це стосується фахівців із ландшафтною архітектури, промислового дизайну, архітекторів-художників.

Надзвичайно важливе значення у підготовці спеціалістів-дизайнерів, ландшафтних архітекторів, архітекторів — розробників генеральних планів міст та селищ, проектів детального планування окремих територій та усіх художників має відігравати фундаментальне знання законів композиції.

Ще Делакура казав: «...композиція для художника-архітектора — це спосіб мислення». І це має бути основою формування митця. Розвивати абстрактне мислення допоможе курс «Основи композиції», який обов'язково слід викладати на факультетах образотворчих спеціальностей. У 1920-х К. Малевич читав такий курс у Київському художньому інституті.

Корисними були б і такі спецкурси, як «Історія світового дизайну», «Історія світової ландшафтної архітектури». Для художніх спеціальностей важливі такі спецкурси, дисципліни, як «Історія формування художніх стилів в архітектурі, образотворчому світовому мистецтві».

Найперше завдання архітектурно-художньої освіти — підготувати фахівця до активної практичної діяльності зі створення архітектурно-просторового середовища, в якому має існувати сьогодні і завтра наш народ. Тому завдання педагогів — навчити студентів широкого і вільного науково-творчого підходу: від розуміння районного розпланування територій, розміщення промислових та житлових комплексів, планування естетичного оздоблення житлових масивів міста, промислових підприємств, сільськогосподарських комплексів, до детального оформлення інтер'єру та екстер'єру з урахуванням ролі пропорцій, кольору, матеріалу оздоблення.

Соціальний і науково-технічний прогрес, дедалі вищі матеріальні і духовні потреби суспільства, проблеми багатостороннього розвитку інтелекту людини потребують комплексної забудови не тільки зручними житловими будівлями, але й будівлями культурно-побутового, навчально-виховного, спортивного призначення, розробки зовнішніх і внутрішніх просторових рішень з органічним включенням монументального, прикладного мистецтва, дизайну.

Звідси випливає необхідність розвитку у студента великої відповідальності в його майбутній діяльності. Вища школа, що готує спеціалістів художньо-образотворчого профілю, має усвідомити, що окрім проблем підготовки фахівців найвищої кваліфікації, широкого кругозору, педагоги зобов'язані виховувати в них відчуття відповідальності перед мистецькою спадщиною як нашого народу, так і світовою.

Гадаю, що уряд нашої держави має доручити відповідним структурам розв'язати такі проблеми, як:

1. Створення довгострокового плану збереження, реставрації і охорони мистецької спадщини минулих сторіч.

2. Розробку довгострокових генеральних планів забудови і реконструкції міст і сіл України за участі художніх та архітектурних навчальних закладів.

3. Допомога навчальним закладам, зокрема приватним, у фінансуванні підготовки і видання монографій, підручників, навчальних посібників з проблем художньо-технічної освіти, декоративного мистецтва, архітектури,

дизайну тощо. Всіляке сприяння педагогам у виховному процесі мистецької еліти України.

4. Давно назріло питання про виділення фінансування на видання міжвідомчого щомісячного журналу «Реклама і дизайн України».

Анотація: У статті розглядаються важливі проблемні питання підвищення ролі науки при підготовці і формуванні світогляду фахівців з художніх спеціальностей у мистецьких навчальних закладах. Автор висвітлює те, як володіння творчими спеціальностями допомагає формувати гармонійне середовище життя людей.

Ключові слова: гармонійне оточення, ландшафтні архітектори, естетичне середовище.

Аннотация: В статье рассматриваются важные проблемные вопросы повышения роли науки при подготовке и формировании мировоззрения специалистов художественных специальностей в художественных учебных заведениях. Автор исследует то, как владение творческими специальностями помогает формировать гармоничную среду жизни людей.

Ключевые слова: гармоничное отношение, ландшафтные архитекторы, эстетическая среда.

Summary: The article covers important questions of concern: increasing role of science in preparing and creating outlooks of art experts in fine arts colleges. The author focuses on how creative profession helps forming harmonious environment for people.

Keywords: harmonious environment, landscape architects, aesthetic environment.

Роль науки у формуванні фахівців нової формації у мистецьких навчальних закладах

Криволапов Богдан Михайлович, доцент кафедри міжнародного приватного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат юридичних наук

Роль науки в формуванні спеціалістів нової формації в художественних учебных заведениях

Криволапов Богдан Михайлович, доцент кафедри міжнародного приватного права

Института международных отношений Киевского национального университета имени Тараса Шевченко, кандидат юридических наук

Role of science in forming new oriented specialists in art colleges

Kryvolapov Bohdan, associate professor at the Department of international private law of the Institute of International Relations of the Taras Shevchenko National University of Kyiv, PhD in law